

[MottakerNavn]
[Adresse]
[PostNr] [Poststed]

Trondheim, 05.06.2023

Deres ref.:
[Ref]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5265

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Vedtak i klagesak om skadefellingstillatelse på ulv i deler av rovviltregion 5 i deler av Nord-Odal m.fl. kommuner

Vi viser til klager på Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak datert 22. juli 2022 om tillatelse til skadefelling av ulv i deler av Løten, Elverum, Stange, Våler, Nord-Odal, Åsnes og Grue kommuner. Klager på vedtaket er oversendt til oss i to omganger, klage fra NOAH er behandlet og oversendt 28. oktober 2022, og klage fra Aktivt Rovdyrvern er behandlet og oversendt 28. april 2023. Vi beklager lang saksbehandlingstid for saken.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtakene er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Odal beitelag søkte 21. juli 2022 muntlig og skriftlig om tillatelse til skadefelling av en ulv. Dette med bakgrunn i en nylig registrert observasjon/foto av en ulv i Nord-Odal kommune. Bildet var vurdert som antatt sikker ulv av Statens naturoppsyn. Det var påvist i alt 48 sau og lam drept av ulv i det aktuelle området, men det var tidligere samme sesong skutt en ulv på skadefelling i området 14. juli. Forskjell i skademønster på dyrene som var tatt av ulv, gjorde at det også før fellingen av ulv 14. juli hadde vært en mistanke om at det kunne være mer enn en skadevoldende ulv i området.

Statsforvalteren gav muntlig tillatelse til felling av ulven 21. juli, som er fulgt opp med skriftlig vedtak datert 22. juli 2022. Ansvaret for gjennomføringen av fellingsforsøket ble gitt til Nord-Odal kommune.

Vedtaket er påklaget av Aktivt rovdryrvern (ARV) i brev datert 26. juli 2022 og av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) i brev datert 29. juli 2022. I tillegg har en privatperson fremmet klage på vedtaket, denne klagen er avvist av Statsforvalteren i Innlandet i vedtak 26. oktober 2022.

En hannulv fra det svenske Låsen reviret ble 22. juli 2022 felt i medhold av tillatelsen.

Klagene

Aktivt rovdryvern (ARV) har i sin klage stilt spørsmål ved lovligheten av viltkamerabruken, samt til kvaliteten på bildet som Statens naturoppsyn har vurdert som antatt sikker ulv. Er også kritisk til at fellingslagene var ute i felt da tillatelsen ble gitt og til at det er tillat bruk av løs, på drevet halsende hund. Lurer også på når kommunene gav dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene. Stiller spørsmål ved omfanget av påviste skader på sau og til Statsforvalterens innsats for å avdekke genetisk opprinnelse til det aktuelle individet. Hevder avslutningsvis at tillatelsen er i strid med naturmangfoldloven, rovviltforskriften, dyrevelferdsloven og Bernkonvensjonen.

NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH), uttrykker stor bekymring over at det i det hele tatt tillates skadefelling av ulv som er en kritisk truet art på norsk rødliste. NOAH argumenterer for at vedtaket ikke i tilstrekkelig grad har vurdert andre tilfredsstillende løsninger og at genetisk status til den aktuelle ulven må avklares før tillatelse til felling blir gitt. Mener videre at tillatelsen truer bestandens overlevelse. Videre ber NOAH om at vedtak om dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til fellingsforsøket oppheves, da NOAH mener dette er i strid med norske lover og internasjonale avtaler.

Det vises til klagene i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagene

Statsforvalteren i Innlandet (SFIN) har gitt sine vurderinger av klagepunktene ved oversendelse av de to klagene. Det konkluderes med at det ikke er kommet frem nye momenter som etter deres vurdering gir grunn til å endre vedtaket og saken er av den grunn oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Det vises til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak og oversendelsesbrevene i sin helhet.

Miljødirektoratets vurderinger

Klagene er fremsatt innenfor klagefristen for vedtaket. Vi har ikke gått nærmere inn i vurderinger av klager rett til å klage over vedtaket, men tatt klagen opp til behandling.

Saken er behandlet med grunnlag i naturmangfoldloven §§ 18 og 77 og rovviltforskriftens §§ 1, 3 og 9. Direktoratet legger, i henhold til naturmangfoldloven § 7, prinsippene i lovens §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 er trukket inn i den skjønsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i lovens § 11 anses ikke som relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak datert 22. juli, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevene datert 28. oktober 2022 og 28. april 2023, og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalterens sine vurderinger av saken.

Bestandens overlevelse

Vurderingen av hvorvidt uttaket vil gå ut over bestandens overlevelse er vurdert av Rovviltnemndene i region 4 og 5 i første instans i vedtak 2. mai 2022 og av Klima- og miljødepartementet i andre instans i vedtak 7. juli 2022, ved fastsettelse av den betingede kvoten for skadefelling av ulv i region 4 og 5¹. Vi går derfor ikke noe nærmere inn på dette her.

Skadeomfanget

Områdene der det ble registrert ulv 21. juli 2022 er utenfor ulvesonen. Vi finner også grunn til å påpeke at hele fellingsområdet slik det er definert av statsforvalteren er utenfor ulvesonen slik den er definert av Stortinget. Prinsippet om differensiert forvaltning tilsier at det skal være en lav terskel for å tillate felling av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder.

Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises tatt av rovvilt, og at skadene ser ut til å kunne fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis.

Statens naturoppsyn hadde på vedtakstidspunktet undersøkt 48 sau/lam som hadde fått konklusjon drept eller skadet av ulv i det aktuelle området. Samtidig var det også kjent at en annen ulv var blitt skutt på skadefelling i området 14. juli. Fordelingen av de påviste skadene mellom de to individene av ulv var og er ukjent, men ulike skademønster på dyrene som var tatt av ulv, hadde gjort at det var en etablert mistanke om at der hadde være mer enn en skadevoldende ulv i området.

Miljødirektoratet tiltrer SFIN sin vurdering av at det 21. juli forelå et stort potensial for fremtidige skader i det aktuelle området der en ulv var observert. Dette sett i lys av erfaringer med ulv som har oppholdt seg i det samme området tidligere.

Andre tilfredsstillende løsninger

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. I vurderingen av dette vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som blant annet følger av rovviltforskriften, av rovviltnemndenes regionale forvaltningsplaner, og Stortingets vedtak om ulvesone - veie tungt.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade av ulv, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Genetisk dokumentasjon

Det lar seg ikke gjøre å holde rede på et hvert individ av ulv i den skandinaviske ulvebestanden til enhver tid, men avtalene som er inngått med svenske myndigheter om å gjensidig informere hverandre dersom DNA fra genetisk verdifulle ulver registreres, er inngått for å øke mulighetene for å skjerme slike individer fra felling. Det foreligger dog ikke noe absolutt krav om at dyret skal

¹ <https://miljovedtak.no/VedtakS%C3%B8k/VisSak?sakid=48981>

identifiseres med DNA før det kan åpnes for skadefelling. Men det er en føring om at det, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av DNA-prøver for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.

Det er dermed viktig at statsforvalterne gjør en vurdering av om det kan være en mulighet for å få samlet DNA og avklart genetisk status, før vedtak om felling fattes. Samtidig vil det være nødvendig å avveie ønsket om genetisk avklaring for det aktuelle individet, opp mot den tapsrisikoen som påløper ved å utsette iverksettelse av et skadefellingsforsøk. Skader påført av ulv kan eskalere raskt, hvis felling ikke iverksettes og lykkes.

Løs på drevet halsende hund

Den 13. juli 2017 kom Regjeringen med en tiltakspakke som ville gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen, i beiteprioriterte områder. Som et ledd i denne tiltakspakken ble det besluttet at myndigheten til å tillate bruk av løs, på drevet, halsende hund ved skadefelling på ulv, skulle delegeres fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, (nå statsforvalterne). I brev av 14. juli 2017 fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, ble myndigheten delegert med hjemmel i viltlovens § 35, tredje ledd. Statsforvalteren besitter følgelig myndighet til å gi dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til skadefelling av ulv.

Slipp av løs hund om sommeren, vil medføre en økt risiko for forstyrrelser/skade på annet vilt og beitedyr. Vi tiltrer SFINs beskrivelser av risikoer i vedtaket og mener også at de vilkår som er satt for bruken av slik hund er hensiktsmessige for å bidra til å redusere risikoen for uønskede hendelser. Det er slik vi ser det viktig at statsforvalterne har en tett oppfølging med kommuner/fellingslag som får dispensasjoner, slik at en får samlet erfaringer fra de tilfellene der løs, på drevet, halsende hund blir benyttet/sluppet løs. Det å sikre at logg fra fellingsforsøk og gps-logg fra hundepileire blir overlevert til Miljødirektoratet innen fastsatt frist, er viktig for å få samlet erfaringer med de slippene som faktisk blir gjort.

Klagerett

Vedtaket er endelig, og du/dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Postboks 987
Postboks 8013 DEP

2604 LILLEHAMMER
0030 OSLO

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET MATTILSYNET	Postboks 56 Felles postmottak Postboks 383	7701 2381	STEINKJER BRUMUNDDAL
VÅLER KOMMUNE	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
GRUE KOMMUNE	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
ÅSNES KOMMUNE	Rådhusgata 1	2270	FLISA
NORD-ODAL KOMMUNE	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
STANGE KOMMUNE	Postboks 214	2336	STANGE
ELVERUM KOMMUNE	Postboks 403 Vestad	2418	ELVERUM
LØTEN KOMMUNE	Postboks 113	2341	LØTEN
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER